„NA OKRAJ NOVÉ DOBY"

Dr OTTO DIETRICH

ŘÍŠSKÝ TISKOVÝ ŠÉF

REVOLUCE MYŠLENÍ

S PŘEDMLUVOU DOC DR JOSEFA KLIMENTA

II. VYDÁNÍ

NAKLADATELSTVÍ ORBIS · PRAHA XII

„NA OKRAJ NOVÉ DOBY"

VII.

1 9 4 0

NAKLADATELSTVÍ ORBIS, PRAHA

ŘÍŠSKÝ TISKOVÝ ŠÉF

DR OTTO DIETRICH

ŘÍŠSKÝ TISKOVÝ ŠÉF

DR OTTO DIETRICH

REVOLUCE MYŠLENÍ

S PŘEDMLUVOU

DOC. DR. JOSEFA KLIMENTA

Přeložila Růžena Kadlecová

1 9 4 0

NAKLADATELSTVÍ ORBIS, PRAHA

KNIHTISKÁRNA ORBIS, PRAHA XII

ÚVODEM.

Tato přednáška říšského tiskového šéfa Dr. Otto *Dietricha,* čelného průkopníka nového Německa, je podle našeho mínění v dvojím směru obzvláště vhodná pro českého čtenáře. Především svým vymezením látky. Obrací se totiž s největší otevřeností k několika základním společenským otázkám, jichž řešení patřilo vždy právě u Čechů mezi nejoblíbenější. Je to hlavně problém jednotlivce, svobody, rovnosti a výběru. Druhá příčina, proč považujeme práci *Dietrichovu* za zvláště vhodnou pro Čechy, je způsob jejího podání. Autor postupuje tak, aby jeho vývody plně zaujaly i začátečníka, jemuž v hlavě víří ještě dosavadní liberalistické příručky. Autor ponechává dokonce čtenáři, aby tyto poučky ve formě námitek přednesl, béře mu je z úst a vyvrací je pádnou argumentací. Český člověk, jakožto začátečník v národně-socialistickém učení, buduje si tímto způsobem prvé základy zdůvodněného přesvědčení.

Zmínili jsme se již výše o ukázkách bohatého obsahu a vytýčili jsme na prvém místě problém jednotlivce. Autor šťastným způsobem ukazuje, jak právě v národním socialismu je zdůrazněn jednotlivcův přínos. Ale na rozdíl od představy liberalistické, která činila z individua *protiklad*

společnosti, stává se dnes ústředním pojmem představa osobnosti, která *společnost (pospolitost) předpokládá*. Není tedy společenskou hodnotou jakákoliv individualita pro sebe samu, nýbrž teprve osobnost, která prokáže svůj význam pro celek. Teprve tehdy, když je význam pro celek prokázán, lze mluviti o osobnosti.

U tohoto pojmu osobnosti se právě český čtenář zamýšlí. Naše dřívější státní zřízení bylo podle litery ústavní listiny individualistické. Vycházelo po vzoru původních liberalistických ústav od jednotlivce priměrně volného. Z toho měl také plynouti svobodný parlamentarismus. Ale v praxi nastolen byl stav zcela jiný. Nastoupil neukázněný individualismus politických stran, necítících nad sebou nic vyššího. Tedy ani individuum ve smyslu starého řádu, ani osobnost v duchu doby nové, nýbrž anonymní skupina byla středem všeho veřejného dění. Hlásání návratu na půdu individualistické ústavy bylo tehdy jediným možným způsobem boje proti státu stran. Instinktivně zaznělo tu a tam i u nás volání po osobnosti, ale tuhý systém vlády stran dovedl utlumiti každý takový pokus.

Dalším základním problémem, jímž se autorova práce zabývá, je otázka svobody. Autor vhodně připomíná, že svoboda byla nazvána „nejkompromitovanějším slovem ve slovníku světových dějin". Víme, že nauka o svobodě způsobila těžké společenské poruchy, zejména pokud se svobodou mínila oproštěnost od jakýchkoli priměrních závazků. To ovšem vedlo nakonec teoreticky až k anarchismu, při nejmenším k heslům, že každý má svou pravdu a podobně. Teorie reagovala pak na tento stav poučkou, že svoboda je možná jenom v řádu. Šlo pak ovšem o to,

co je to řád, jenž dává pojmu svobody vůbec nějaký positivní obsah a poněvadž každý měl právo hlásati zásadně jakýkoli řád, panovala i nadále místo ukázněné svobody neukázněnost a nevázanost.

Praxe nebrala otázku svobody nikdy doslovně, odtud stálý rozpor mezi tím, co se lidu hlásalo, a mezi skutečností. Výše jsme již upozornili, jak se dospělo nakonec k neblahé formě státu politických stran, v němž na místě svobody platila nevázanost stranických cílů. „Zatím co ústava vůbec nevyslovila jméno strana, staly se strany výhradním držitelem moci politické i hospodářské. Zatím co ústava zakazovala poslancům přijímati od kohokoli příkazy, spoutala je praxe reversy. Zatím co byly z politických kruhů zpupně a paušálně odsuzovány sousední režimy a pronášeny chvalozpěvy na svobodu, parlamentarismus a j., hledány byly neustále cesty, jak pojistiti získanou moc proti parlamentu a vůbec proti obyvatelstvu." (Tímto doslovem, uveřejněným v revui Moderní stát (ročník 1938), shrnul jsem dlouholetý literární boj proti státu politických stran.

Dr. Dietrich ukazuje ve své studii, jak národní socalismus nalezl i pokud jde o problém svobody své konečné řešení. Individualismus znal jen svobodu „od něčeho", tedy svobodu jako pojem negativní, avšak jen svoboda „k něčemu" je svoboda tvůrčí. Opět to tedy není jen svoboda pro svobodu, jako výše nic neznamenalo individuum jen pro individuum. Míra svobody se určuje každému podle toho, jak je významný pro společný účel pospolitosti, k níž patří podle krevního svazku. Jen potřeba pospolitosti určuje tedy člověku míru jeho akční volnosti a nikdo ne-

smí hřešiti na svobodu tam, kde by nešlo o zájem pospolitosti.

Uvědomíme-li si toto nové, jasné stanovisko, stane se nám srozumitelným mnohé, co dříve bylo prohlašováno za neřešitelné. Na př. princip řízené společnosti se přestane považovati za porušení domnělých lidských svobod, které ve skutečnosti samy o sobě neexistují a nikdy neexistovaly. Zdánlivý protiklad vlády a svobody jest odstraněn.

Pro srovnání můžeme zde poukázati na to, že i nová právnická literatura německá již častěji dovodila, že nové pojetí svobody nečiní z občana snad bezprávný objekt. Tak na př. známý autor Ernst Rudolf *Huber* píše v díle Verfassung (str. 216): „Každému soukmenovci přísluší v širší či užší pospolitosti, v které žije, i potřebné konkretní členské postavení. V živoucím řádu, v kterém stojí, není poddaným, který by byl pouhým objektem nařizovacího řádu, není pouhým předmětem státních břemen neb státní péče jako osoba službou povinná, jako poplatník, policejní rušitel neb účastník sociální péče a podobně, nýbrž je živým členem řádu."

Ale i pro soužití mezi národy možno čerpati veliké poučení z principu „svoboda k čemu". Dospějeme k poznatku, že není každému národu všechno dovoleno a že i zde rozhodující bude, k čemu chce své svobody používati. Každý národ bude míti tolik svobody, kolik odpovídá jeho přirozenému poslání a vyššímu začlenění. Proto také padne staré učení, že nad národem nemůže již existovati žádná vyšší moc, naopak budoucnosti jest ukázána cesta nadnárodního řízení velkých prostorových oblastí.

S problémem osobnosti a svobody úzce souvisí otázka další, totiž výběr skutečných osobností. Autor plným právem a s největším možným uznáním tu připomíná, jakým důležitým činitelem pro uskutečnění sociálního výběru lidí je národně-socialistická strana. Právě po této stránce zbývá nám ještě velmi mnoho se učiti z německého vzoru, neboť nedostatek výběru a skutečné politické výchovy byl typický pro dřívější naše poměry. Mnohému prostému občanu se proto leckdy zdá, že politická práce je jen jakýmsi druhem lehkého živobytí a proto tolik lidí, přesvědčených o svém vůdcovském talentu a poslání. Až bude možno nechati takovéto lidi projíti ostrou školou politické výchovy, ukáže se teprve jejich malost a do veřejného života bude vnesen onen imposantní klid, který vždy znovu obdivujeme u národa německého.

A konečně ještě několik slov k otázce rovnosti, jíž věnuje autor závěrečné partie své poutavé studie. Netřeba zvláště připomínati, že i zde budeme míti co činiti s pojetím, které definitivně účtuje s dosavadními názory. Naproti mechanické utopii o rovnosti lidí vytyčuje autor naprosto jasnou a samozřejmou zásadu, že lidé nejsou od přírody stejní, nýbrž nestejní. Vytvořiti soulad mezi nerovnými lidmi je průkopnickým činem národního socialismu, socialismu skutečného, který dává každému člověku sice stejný start, ale v dalším odstupňuje každého jen podle jeho výkonu.

Čtenářovi, který pozorně pročte záslužnou příručku *Dietrichovu,* neunikne, jak na všech důležitých místech je odkazováno na řád přírody. Býti v souladu se zákonitostí přírody je jistě nejvyšší cíl, který si lidské usilování

může položiti. Víme z tisíciletých dějin filosofie, že si myslící lidé v různých obdobích tento cíl kladli, ale nedovedli se ubrániti tomu, aby za výtvor přírody nevydávali svá pouhá přání. Práce *Dietrichova* je nám naproti tomu dokladem, jak jasně vyznívají při otevřeném a nezatíženém pohledu tyto nejzákladnější problémy lidstva a jakým tajemstvím skutečného úspěchu je, čísti správně v zákonech přírody.

Doc. dr. Josef Kliment.

VZNIKÁ NOVÝ OBRAZ SVĚTA

Žijeme v době opravdu veliké. V době, jakou po staletí nebylo popřáno prožíti našim předchůdcům. Dnes ještě nejsme s to, abychom jí rozuměli v celém jejím významu, poněvadž nedovedeme změřiti vzdálenost k ní, ani nemáme měřítko, které by nám umožnilo pochopiti její velikost. Děje našich dní probíhají skorem rychleji než lidský duch je schopen sledovat: století z části slavné, z části smutné historie jsou vymazávána z dějin jediným úderem. V několika málo dnech se uskutečňuje sen generací, jakoby vytvořena rukou kouzelníkovou vzniká silná, mocná a jednotná Velkoněmecká říše. Myšlenkové budovy, které působily dojmem mohutnosti a neochvějnosti, se hroutí. Ideje, které obepínaly svět, blednou a jsou zavrhovány jako bludařství. Co bylo až dosud považováno za nezměnitelné, mění se přes noc. A ze všech těchto proměn, z trosek starého a minulého vystupuje čím dále tím mocněji a vítězněji nový obraz světa.

Ani útisk, ani teror, ani pronásledování, ani odpůrčí nauky nedovedly zadržeti vítězný pochod národně-socialistické myšlenky. Bojovali jsme za ni svým srdcem, poněvadž jsme ji procítili a postihli velikost její hodnoty pro náš

národ. Uvědomili jsme si však zároveň, že jde o jednu z velkých tvůrčích myšlenek světa a že také lidský duch musí o ní žádati jasno, aby se jí mohl oddati zcela.

REVOLUCE MYŠLENÍ.

Čím více chápeme tuto myšlenku v celé její hloubce a čím lépe jí rozumíme, tím větší je síla, kterou vyzařuje. Čím jasněji vnikne tato myšlenka do vědomí těch, kdož jsou hotovi za ni bojovat, tím silnější je žár, kterým zapaluje srdce.

Všechno, co je v životě skutečně veliké, je také prosté. Proto se chci pokusit vybrati pro vás nejzákladnější myšlenky národně-socialistického obrazu světa, který nám byl darován Vůdcem, a shrnouti je v prostých heslech. Poznáte potom, že pólová jednota této myšlenky je zázračné dílo lidského ducha, který z trosek minulé epochy stoupá s ním k novému lesku.

O národně-socialistické revoluci se říká právem, že je to revoluce totální. Je to více než elementární vyrovnání sociálních napětí, více než průlom proudícího života do neschopnosti uztrnulých forem našeho politického bytí. Zmocnila se nejen našeho života a naší kultury, nýbrž zachvátila i to nejhlubší a nejpůvodnější, co revoluce může vůbec zachvátiti: zrevolucionisovala naše myšlení a naše pojmy. Zachvátila východisko, podmínky a hybnou sílu našeho počínání, zachvátila naše myšlení a proměnila je od základu.

Správné myšlení je předpokladem správného jednání. Každý ví, jak veliký důraz klade Vůdce na rozhodující

úkol národně-socialistického hnutí: aby německý člověk byl vychován k národně-socialistickému myšlení. Spatřuje v něm nejdůležitější úkol, který máme vůbec řešiti. K národně-socialistickému jednání lze člověka v krajním případě donutiti, k národně-socialistickému myšlení však nikoli. Teprve tehdy jsem je získal, jestliže jsem je vychoval k národně-socialistickému myšlení tak, aby jednali národně-socialisticky z nejvlastnějšího přesvědčení a z vnitřního nutkání.

To je tedy rozhodující: Národně-socialistická revoluce je revoluce myšlení. Velikost duchovně-historického činu, který vykonala, záleží v tom, že svrhla s trůnu myšlení individualistické, které po staletí ovládalo vývoj, a nahradila je myšlením, které si uvědomuje pospolitost a otvírá našemu životu zcela nové základy a nové obrovské pole působnosti. Dnes teprve začínáme pomalu tušiti, co znamená tato základní skutečnost, tento veliký obrat osy v lidském poznání. Ať se tato myšlenka zdá jakkoli smělou, je přece nepochybně správná: národně-socialistickou revolucí byl ve světě ducha učiněn průlom, který opravuje staleté chyby myšlenkové soustavy.

Podkladem individualistického myšlení — na to jsem poukázal již jinde — je mylný předpoklad, že člověk je individuum a musí býti za ně považován i ve všech svých životních projevech. Na tomto noetickém základě, který se zdál býti nedotknutelným a jako takový byl také samozřejmě přijímán, byla po staletí budována budova individualistického myšlení jako babylonská věž.

TRVALÁ KRISE FILOSOFIE.

Bystrosti tak mnoha filosofů této individualistické epochy uniklo, že člověk jako osamocené „já" není vůbec skutečností, že ve všem svém jednání je bytostí kolektivní, že jeho život se uskutečňuje jen v pospolitosti, která je dána přírodou, v pospolitosti lidu, rasy, národa, jejichž je členem. Že pospolitost, v níž probíhá jeho život od kolébky až do hrobu, je nejen podmínkou jeho bytí, nýbrž také předpokladem správnosti jeho myšlení.

Nepochopili, že ne duch a duše individua, které se odpoutaly od vší skutečnosti a jsou myšleny jen pro sebe, nýbrž duše lidu a rasy je klíčem k poznání a že v podstatě pospolitosti dané přírodou jsou uzavřeny též všechny noetické síly individua.

Nepoznali, že ne individualistické a liberalistické myšlení, nýbrž jen myšlení obecné, které si uvědomuje význam pospolitosti, může nám otevříti svět lidského soužití.

Individualismus zavedl filosofy do bludiště myšlenek, v kterém se čím dále tím více vzdalovali od skutečnosti. Čím blíže se jim zdálo býti nebe „absolutní pravdy", tím zmatenější byla jejich řeč. Nejen lid jim, nýbrž ani oni mezi sebou si už nerozuměli. Nastal onen groteskní stav, který na posledním filosofickém kongresu v Praze byl zcela vážně označen jako „trvalá krise filosofie". Tato trvalá krise filosofické moudrosti není však ve skutečnosti nic jiného než vyhlášení úpadku individualistického myšlení. Je to trpký konec epochy, která vybudovala základy své filosofie na písku, na hromadě písku individualistické noetiky místo na půdě pospolitosti dané přírodou.

PROMĚNA VE VŠECH OBLASTECH MYŠLENÍ.

Je velkým epochálním objevem národního socialismu, že poznal ve společenství krve, v myšlence rasy jedinou možnou základnu našeho myšlení a tím i našeho konání. Tímto svrchovaně důležitým objevem položil základ k novému vývojovému stupni lidského poznání a ukázal cestu k novým břehům lidského ducha a lidské kultury.

Chceme-li příklad, třeba i nedokonalý, tedy souběžně s proměnou našeho duchovního a politického obrazu světa — s proměnou individualistického myšlení k myšlení pospolitostnímu a obecnému — byla uskutečněna revoluce fysikálního pojmu látky. Naší době zůstal vyhrazen objev, že ani atom jako poslední nedělitelná podstata látky není něco jednotlivého, nýbrž představuje celek. Každý atom je zároveň samostatnou sluneční soustavou, v níž podle zákonů, které jsou pro nás ještě záhadou, krouží nespočetné elektrony kolem neznámého středu. Tak jako v atomu jako celku jsou vázány elektrony, tak člověk je vázán krevním společenstvím svého lidu. Právě tak jako celek atomu nemůžeme dále děliti na samostatné jednotlivé části, nýbrž můžeme jej pouze rozbíti a tím uvolniti vázanou energii, tak je i obecné společenství lidu na konec ničeno bezmezným individualismem. Energie neukázněně rozpoutaná ničí a rozrušuje vše, aby na konec ztrávila samu sebe. Pocítili jsme tento boj všech proti všem, tyto hrozné účinky individualistického životního názoru na vlastním národním těle. Vzali jsme si z toho poučení a poznali jsme, že naše národní společenství je naším společenstvím osudovým, jímž jsme vázáni v dobrém i zlém. A proto jsme přisahali

na národně-socialistickou myšlenku, která nám jako pochodeň ducha nové doby září do veliké budoucnosti.

Tato myšlenka národně-socialistické pospolitosti nám umožňuje, abychom pohlíželi na život s vyššího hlediska. Ze základního poznání rasově podmíněného a pospolitostně uvědomělého myšlení vyrůstá nové uspořádání našich životních pojmů. Nová syntésa ducha a lidí otvírá nové výhledy a možnosti plodného vývoje. Co bylo až dosud zahaleno v temnotu, nabývá viditelného tvaru, co jsme doposud jako pravdu jen cítili, jeví se jasným a rozumově zdůvodněným. Tato nová idea lidského soužití umožňuje výkony, které, měřeny měřítkem minulosti, působí dojmem zázraku. A lidský duch nalézá řešení problémů, které byly dosud ve své složitosti považovány za neřešitelné.

Celý náš život byl zachvácen, veliká proměna se stala ve všech jeho oblastech. Právě tak jako pojmy politické, hospodářské, právní, umělecké, vědecké, tiskové atd., tak také výchova se vymanila ze samolibé neplodné svébytnosti a stala se prostředkem sloužícím účelům našeho národního života.

Odpoutali jsme výchovu na př. nejen pojmově, nýbrž také prakticky od výhradního spojení se školní světnicí a dali jí širší smysl. Dnes stojí škole po boku formace národně-socialistického hnutí. Vychovatel, který je si vědom odpovědnosti, nestojí tu už sám. Všude mu přibyli pomocníci ve výchovném díle. Tisk, rozhlas a film nekazí už odpoledne to, co dobrého zasel vychovatel dopoledne do duše dítěte.

A jako ve výchově, tak je tomu ve všech oborech našeho života. Národně-socialistická myšlenka dala našemu němec-

kému hospodářství, které v poutech individualistického myšlení uztrnulo k smrti, zcela novou životodárnou formu. Naplnila náš celý hospodářský život novou dynamikou a vše oplodňující životností. Tím, že dal politice nový smysl heslem „nabývání síly soustředěním", Vůdce dobyl německému lidu přímo pohádkových zahraničně-politických úspěchů.

Kam jen pohlédneme, pod zorným úhlem pospolitosti ztrnulost a křečovitost, do nichž nás přivedl individualismus, počínají se všude uvolňovati. Vidíte, jak tato nová syntésa národně-socialistické pospolitosti otvírá všude našemu myšlení a konání nové a plodné vývojové možnosti. Tato myšlenka pospolitosti je onou kouzelnou formulí, která nám dává pochopiti zázrak Třetí říše!

DUCHOVNÍ PROBLÉM NAŠÍ DOBY.

Kde však má osobnost své místo v tomto systému, v němž všechno je podřízeno pospolitosti? To je jeden z nejpalčivějších a nejzákladnějších problémů, které se naskytají v naší době. Otázka zní: Jak může existovati osobní svoboda v pospolitostní vázanosti, jak může existovati osobnost v pospolitosti? To je jedna z nejaktuálnějších a nejkritičtějších otázek, které mohou býti národnímu socialismu vůbec položeny. To byl vždy nejsilnější argument, který individualismus uváděl proti myšlence pospolitosti. Národní socialismus musí prý jasnou a jednoznačnou odpovědí prokázati svou životaschopnost.

„Tvůrčí osobnost, která ve všech dobách vtiskovala historii svou pečeť a určovala její vývoj — říkají liberalističtí

kritikové — poslouchá jen svrchovaného zákona svého vlastního bytí. — Osobnost je řezána z vlastního dřeva, vyrůstá z půdy sebeuplatnění. — Nepotřebuje pochvaly davu a je povznesena nad úsudek malých duchů. — Stojí nad jevy a politickou situací všech dob. — Osobnost je zrozena k panování. — Tam, kde celek vládne nad jednotlivcem, není pro ni životního prostoru. — Podříditi osobnost celku znamená obětovati ji principu pospolitosti, znamená oloupiti lidský pokrok o jeho největší hybnou sílu a lidský výkon o jeho sílu tvůrčí. — Proto systém, který staví pospolitost nad jednotlivce, je koncem vší svobody, koncem všeho tvůrčího a tím také koncem kultury."

Tak nějak asi znějí argumenty, které jsou proti nám opět a opět uplatňovány z kruhů liberalistického duchovního světa. Všechna vážná kritika a všechny vážné námitky proti národnímu socialismu sbíhají se v tomto ústředním bodě, soustřeďují se v této kardinální otázce: „Jak je možná osobnost, jak je možná osobní svoboda v pospolitostní vázanosti?"

Prakticky, aplikována na náš dnešní život a přenesena do dnešní doby, otázka zní takto: „Jak se může dařiti osobnosti, která roste jen pod sluncem svobody, v zemi, kde vládne bezpodmínečně zásada pospolitosti?"

Tato otázka — promyslíme-li ji přesně — je vskutku základní otázkou národně-socialistického bytí. Je to rozhodující problém naší doby. „Hic Rhodos — hic salta!" říkají přemoudřelí odpůrci. A myslím, že nezmlknou, dokud neodpovíme zcela přesvědčivě na otázku „pospolitost a osobnost". Národní socialismus jim může odpověděti. Pro mne a jistě pro všechny, jimž poznání a jasno o smyslu bytí jsou

životní nutností, je obšťastňujícím pocitem, že národně-socialistický světový názor poskytuje našemu poznání úplné a nesporné řešení tohoto klíčového problému. Vládne onou jistotou a přesvědčivou silou, které jsou vlastní pouze pravdě, a dává zároveň tvůrčímu životu okřídlenost a plodnost, které pociťujeme jako zázračné řízení.

„SPOLEČENSKÁ SMLOUVA" NIC NEŘEŠÍ.

Problém „vázanosti a svobody", „pospolitosti a osobnosti", pramení — jak víte — nikoli teprve z nějaké dnešní myšlenkové spojitosti, nýbrž je tak starý jako lidský život sám. Je to — můžeme klidně říci — gordický uzel všeho lidského soužití, který doposud nebyl v historii rozťat ani ideově hrdiny ducha, ani prakticky uspokojivě velkými postavami politického života.

Filosofové všech dob, od Platona až k moderním myslitelům, zápasili s tímto problémem a mocní tohoto světa, vládci národů, marně usilovali o jeho řešení, o ono pravé řešení, které zaručuje navždy štěstí národů vladařskou formou spojenou vpravdě s lidem.

Rousseau, otec osvícenské filosofie, načrtl problém ve svém známém díle „Smlouva společenská" těmito slovy:

„Jak najdeme takovou společenskou formu, která celou svou společnou silou brání a ochraňuje osobu a majetek každého člena společnosti a dík jíž každý jednotlivec, ať se spojí se všemi nebo poslouchá jen sama sebe, zůstane tak svobodný jako dříve?"

„To je — praví Rousseau — hlavní otázka, jejíž řešení dává společenská smlouva."

My, kdož dnes vidíme, jak se budova individualistického myšlení řítí jako domek z karet, mohli bychom Rousseauovi odpověděti takto: Žádná společenská smlouva, nýbrž pouze světový názor může rozřešiti tento problém. Jen světový názor, jehož střed tvoří ne bezkrevné konstrukce, jimž skutečnost je cizí, ne „individuum a společnost", nýbrž přírodou dané hodnoty lidského života: pospolitost a osobnost!

„Individuum a společnost" — „pospolitost a osobnost", to jsou dvě navzájem se vylučující dvojice pojmů, které leží v zcela různých rovinách. Ten, kdo si osvojil individualistické a tedy, jak jsme viděli, falešné východisko myšlení, bude po celý život blouditi v labyrintu omylů.

V PRŮSEČÍKU DVOU FILOSOFICKÝCH SOUSTAV.

Individualismus, liberalismus, marxismus neznaly a neznají ani dnes ještě ono jedině možné východisko našeho myšlení, dané přírodou: pospolitost, rasu, lid, ono společenství, bez něhož jednotlivec není vůbec myslitelný, neboť teprve pospolitost jej naučila myslit a mluvit v pojmech.

V rovině individualistického myšlení, které ve své vnitřní rozpolcenosti se musí umělou konstrukcí pokoušeti o spojení individua a společnosti, nemohlo a nemůže nikdy býti nalezeno řešení tohoto problému. Ve všech oblastech sociálního života vede toto myšlení do světa omylů, do bludiště duchovního zmatku, z něhož není východiska. Teprve národně-socialistický světový názor jako zcela nové myšlení odpovídající pospolitosti a rase zasahuje dosti hluboko do celistvosti našeho bytí, aby mohlo překonati protiklady,

aby mohlo rozvíjeti pospolitost a osobnost jako vzájemně působící jednotu vycházející z jediného kořene!

Ne bez důvodu mluvil jsem na počátku tak podrobně o onom velkém obratu poznání, který v nás uskutečnila národně-socialistická revoluce. Je to tak radikální a rozhodný obrat v našem myšlení, že mnozí, kdož necítili již dříve vnitřní příbuznost s touto myšlenkovou soustavou, mohou ji sledovati jen pomalu a zvolna. Naše mládež nebude už míti nic jiného, poněvadž přijímá tuto myšlenkovou soustavu již s mateřským mlékem. My jsme však ještě přechodná generace, která stojí na mostě na přechodu dvou světů. To je rozhodující.

Všechna nesnáz, všechno nepochopení, všechna problematika, všechno odbývané mluvení kolem prýští jen z toho, že jsme ještě příliš blízko průsečíku dvou myšlenkových soustav odlišných od základu.

Jsme ještě příliš blízko epoše individualistického myšlení, od něhož nás osvobodil národně-socialistický názor, mnozí jsou ještě příliš v jeho zajetí, než aby mohli býti již plně proniknuti absolutní správností a vnitřní nutností onoho myšlení, které si uvědomuje význam pospolitosti. Výsledkem zvrstvení dvou myšlenkových soustav, které si vyměňují posice, zvrstvení, které je časovým problémem naší generace, jsou právě ony nejasné obzory a duchovní napětí, které působí dnes ještě veliké nesnáze mnoha lidem a to i těm, kdož se čestně snaží a svádějí vnitřní boj.

Individualistické myšlení bylo konstrukční duchovní chybou celého lidského věku. Překonali jsme toto období a musíme nyní překonati i jeho myšlení, neboť se starou

myšlenkovou soustavou nemůžeme chápati novou dobu. A nepochopíme ji nikdy, nepřestaneme-li líti nové víno do starých sklenic, nepřestaneme-li měřiti nový život pojmy minula. To je rozhodující!

Jen nové myšlení nám otvírá také svět nových hodnot a nových pojmů, které jsou základnou nového konání a pramenem nového tvoření. Duchaplně a jasně se uspořádá život toho, kdo si osvojil novou základnu myšlení, šupiny spadnou s jeho očí a on z vnitřního přesvědčení pochopí naši dobu, její řeč a její hlas.

Kolo dějin se často točí rychleji než lidský duch je s to je sledovat. Dnes už život pronikl se svou revoluční dynamikou. Avšak nová doba zakotví ve vědomí mnoha lidí teprve tehdy, byla-li uzákoněna a upevněna také duchovně. Zde pomoci a vybudovati také v duchovním světě most k novým břehům poznání, je účel mé dnešní přednášky.

Rád bych na dvou problémech ukázal onu proměnu našeho tvoření pojmů, kterou musíme v sobě provésti všichni, aby se nám zázrak národního socialismu zjevil silou našeho vlastního poznání. Jsou to dva z nejpalčivějších problémů duchovního života vůbec, na nichž chci prokázati názorovou stálost a revoluční nosnou sílu národně-socialistické myšlenky: problém svobody a problém osobnosti.

Svoboda a osobnost byly ode dávna nosnými základními pojmy, sloupy individualistického myšlení. Jsou i dnes ještě korunními svědky, které liberalismus uvádí opět a opět jako důkaz správnosti svého myšlení. Chci z nich učiniti zkušební kameny naší vlastní koncepce.

OSOBNOST A POJEM POSPOLITOSTI.

„Osobnost — říkají — nemůže dýchati ve vnuceném ovzduší socialismu a v stlačeném vzduchu pospolitosti. — Osobnost tkví v individualitě, je to individualistické myšlení, patří do oblasti individua, jen v ní může působiti a jen v ní se povznésti k osamělé výši svého výkonu."

Zní to tak pravdivě a přece je to tak nesprávné! Kolik slov, tolik omylů! Zde vidíme onen osudný myšlenkový omyl v díle, na kterém spočívá celý individualismus, na kterém je vybudována celá jeho soustava.

Není pravda, že osobnost je pojem individualistický! Není pravda, že osobnost má svůj okruh života a působnosti v individualitě! Osobnost není individualistický pojem, nýbrž je celým svým bytím pojem pospolitostní a pro pospolitost dokonce typický, neboť osobnost může růsti jen na půdě pospolitosti. Pojmově může býti myšlena jen jako atribut pospolitosti. Je to pospolitost a pouze pospolitost, která propůjčuje titul osobnosti.

Táži se našich kritiků: Kdo je vlastně osobnost? Osobnost nejsme proto, že si sami domýšlíme, že jí jsme. Osobností se stáváme jen výkonem uvnitř pospolitosti a pro pospolitost. Osobností nazýváme jen toho, kdo se o pospolitost zvlášť zasloužil. Výkon, který někdo vykonal jen pro sebe, ať je jakkoli veliký, nedělá ještě z člověka osobnost.

Na př. bankéř, který za svého života shrabuje miliony a miliony, ne pro pospolitost, nýbrž soukromě pro sebe, nestane se tím nikdy osobností, rozhodně ne u nás.

Predikát osobnosti nepropůjčuje nějaká individuální samolibost, nýbrž výlučně jen pospolitost jako uznání

zvláštního výkonu pro celek. Pojem osobnosti předpokládá uznání pospolitosti dříve či později. Bez něho nejsme osobností. Bez něho můžeme býti podivíny, samotáři, virtuosy, můžeme míti spleen nebo býti originální. To všechno jsou pojmy individualismu! Velikášský člověk není však ještě osobnost!

Není zneuznaných geniů, kteří nebyli nikdy objeveni. Nevstoupí-li do zorného pole pospolitosti svými výkony pro ni — třeba pozdě — pak to nebyli geniové! Osobnost jako osamocené Já, které se neprojeví prostřednictvím pospolitosti a jejím uznáním, není osobnost!

INDIVIDUALISTICKÉ MATENÍ POJMŮ.

Zde vidíme zcela jasně neschopnost individualistické myšlenkové soustavy, která musí míjeti skutečný problém, poněvadž leží v docela jiné rovině než v oné, ve které existuje osobnost. To, co individualistické myšlení nazývá osobností, není vůbec osobnost v jejím vnitřně tvůrčím smyslu. Není to nic jiného než individuální zvláštnost ve svém nejrůznějším utváření, jak jsem právě vyložil. Osobnosti ani v době individualistického myšlení nebyli individualisté, nýbrž služebníci celku — jinak by se nebyli stali osobnostmi! Osobnost není individualita jako část atomisovaného celku, osobnost není nic jednotlivého, nýbrž něco jedinečného! Osobnost jest celek vlastní hodnoty, který koná samostatně svou funkci jako sloužící úd pospolitosti. V osobnosti se zrcadlí celek jako makrokosmos v mikrokosmu. Proto také nelze postihnout osobnost přírodovědec-

kými metodami myšlení nebo psychologickými rozbory, nýbrž lze ji pochopiti jen pod zorným úhlem pospolitosti.

Tvůrčí síla může konec konců kotviti v individualitě osoby. Rozhodující pro osobnost však jest, aby působila z vnitřní nutnosti ve smyslu pospolitosti.

Tato nutná vnitřní jednota, jíž nedosahuje pochybené individualistické myšlení ve své rozpolcenosti, tkví ve společenství krve, rasy. Tato jednota ruší protikladné obsahy ducha a přivádí je zpět k celistvosti bytí, v níž jediné tkví osobnost. Jen v rovině obecného myšlení, které si uvědomuje pospolitost, má proto pojem osobnosti své místo a jen v pospolitosti má osobnost svůj životní prostor.

Jak by tedy osobnost mohla býti v zásadním rozporu s pospolitostí? Vidíte, co zbude z námitek individualismu proti nauce o osobnosti. Argumenty, které jsou nám s duchovní povýšeností milostivě předkládány, rozplývají se v nic. Zbývá po nich jen zvířený prach onoho pojmového zmatku, s nímž máme soucit a k němuž jsme shovívaví.

SVOBODA JEST VÁZANOST DRUHOVÁ.

Podívejme se nyní na druhý sloup individualistického myšlení, liberalismus — problém svobody. Musíme také noeticky jíti na kořen individualistickému pojmu svobody, který dnes stejně jako dříve mate hlavy a mlhou zastírá mozky.

Svoboda! Jak povznášející a nadšením naplňující a přece tak často nepochopené a špatně vykládané slovo! „Nejkompromitovanější slovo v slovníku světových dějin.“ Prá-

vě tak jako za všech dob přitahovalo nejlepší duchy, tak také za všech dob zneužívali ho ti nejhorší pro své účely.

Právem řekl anglický filosof, že nejhůře lze přemoci onen omyl, který má svůj kořen v řeči. „Nevhodná slova tvoří řetěz, který poutá lidi k nerozumnému jednání. Každý nevhodný výraz obsahuje zárodek klamných tvrzení. Tvoří mrak, který zahaluje skutečnou povahu věcí a je často nepřekonatelnou překážkou objevu pravdy.“ Takový neblahý zmatek v pojmech vyvolalo také slovo „svoboda“ v hlavách velmi mnoha lidí. Slovo mnohoznačné jako úsměv diplomata a pružné jako z gumy. Stodola plná frází, v níž každý může mlátiti libovolně: kdy chce a jak chce.

Na tomto společném místě citů a myšlenek individualistické matení pojmů mohlo slaviti pravé orgie, až konečně národně-socialistické myšlení prorazilo tímto labyrintem cestu k skutečné svobodě. Svoboda, praví individualismus, je prvorozencem lidských práv. Avšak již toto východisko jeho myšlení je mylné od základu.

„Lid je přirozenosti blíže než jednotlivec“ — tak učil již Aristoteles, a individuum — tak učíme my dnes — nemá ani právo, ani povinnost, aby existovalo, poněvadž všechna práva a všechny povinnosti vyplývají teprve z pospolitosti. Tedy každý pojem svobody, který není založen na pospolitosti, není založen na skutečném stavu věcí.

Pojem svobody, který není odvozen z pospolitosti, je à priori nesprávný a pro každé poznání na poli lidského soužití nepoužitelný. Není k životu v poměru kladném, nýbrž ničivém. Proto také t. zv. individuální svoboda, jak povrchně a samozřejmě tvrdí její apoštolové, není něco,

co by bylo člověku dáno snad od přírody. Od přírody je mu dáno vědomí pospolitosti, vědomí povinnosti k celku, v němž se narodil. Individualistický pojem svobody chce však jednotlivcovo osvobození od této povinnosti k pospolitosti. Cit pro řeč nazývá proto takového člověka, který se zbavuje svých povinností k pospolitosti, individuem nebo subjektem. V této charakteristice, která vyšla z úst lidu, je obsažena vlastní podstata individualistického pojmu svobody, který Nietzsche apostrofoval tak podivuhodně v protikladu ke skutečnému tvůrčímu pojmu svobody: „Svobodným se zoveš? Svobodným od čeho? Co je do toho Zarathustrovi? Chci slyšeti tvou výsostnou myšlenku a ne, že jsi unikl jhu. Tvé oko má mi jasně hlásati: svoboden k čemu?"

Individualismus zná jen svobodu „od čeho". Ve skutečnosti je to bezuzdnost a libovůle, které vedou k anarchii. Jen svoboda „k čemu" je svoboda tvůrčí, svoboda osobnosti, svoboda člověka tvůrčího pro pospolitost. Jen taková svoboda je svobodou skutečnou a zaslouží si toho jména.

Národně-socialistická myšlenková revoluce způsobila, aby tento pravý pojem svobody vstoupil do našeho vědomí, a učinila z něho živoucí skutečnost. Immanuel Kant, jak známo, podal kdysi nejsvrchovanější výklad problému svobody tím, že nás učil chápati svobodu a vázanost ve vzájemném souladu. Jeho největším duchovním činem bylo, — tak se říká — že poznal člověka současně jako tvora svobodného i vázaného. Ve skutečnosti tento titan mezi filosofy všech věků dal nám však také noetický klíč k rozřešení nejvýznamnější otázky, jakou zná historie lidského myšlení. Bránu poznání nám Kant sám nedovedl zcela otevříti, poněvadž chyběl onen veliký objev, který zůstal vyhrazen ná-

rodnímu socialismu: rasová podmíněnost všech hodnot, význam rasy jako přírodou daná základna vší lidské pospolitosti.

Kant spatřoval svobodu v přizpůsobení podstatě. Podle něho svobodně jedná ten, kdo jedná přiměřeně své podstatě. To je rozhodující pojem, který, viděn s národně-socialistického hlediska, se stává nejvyšším naplněním pravé svobody.

Svobodně jedná tedy ten, kdo jedná přiměřeně své podstatě. Podstata člověka záleží však — jak dnes víme — v jeho druhu, v jeho národním charakteru, v jeho rasové podmíněnosti, v jeho rasové duši, jak to vyjadřuje Rosenberg. Lidé jednají svobodně a cítí se svobodni ve svém konání tehdy, jednají-li v souladu se svou rasově podmíněnou podstatou. Proto praví Rosenberg: „Svoboda znamená druhovou vázanost!" To znamená: Člověk jedná tehdy skutečně svobodně, jedná-li v souladu s podstatou pospolitosti, k níž patří podle krevního svazku. Pramenem svobody je tedy hlas krve. Kdo následuje tohoto hlasu, pociťuje svoje jednání jako svobodné, kdo ho nedbá, pociťuje svobodu jako nátlak, od něhož by se rád osvobodil. Nyní rozumíme Fichtemu, když praví ve své třetí řeči k německému národu: „To je vlastní určení lidského rodu na zemi, aby ve svobodě se stal tím, čím vlastně původně je." A chápeme velká slova Jeana Paula, která tak jedinečně vyjadřují podstatu svobody: „Míra lásky k vlasti je mírou svobody."

To je podivuhodné řešení problému svobody. Řešení, nad něž si noeticky nelze mysliti poučnějšího, přesvědčivějšího a ucelenějšího. Nyní je nám jasno, že svoboda může býti jen svobodou tvůrčí a že je výsadou jen člověka tvůr-

čího pro pospolitost. Zde postihujeme pravý smysl onoho obratu osy poznání, o kterém jsem mluvil.

LIBERALISTICKÉ PADĚLKY A FRÁZE.

To, co individualismus nazývá svobodou a po čem tak mnohý liberál volá, ne-li nahlas, tedy alespoň potichu, není svoboda, nýbrž neodpovědnost.

To, co kritikové nazývají osobností, není osobnost — jak jsem již uvedl.

To, co nazývají svobodou, není svoboda.

Opravdová svoboda je jen svoboda tvůrčí. Kdyby chtěli kladně a tvořivě spolupracovati v dnešním životě národa, pak mají tuto svobodu, pak by nepotřebovali po ní volat. Potřebovali by jen tvořiti a pracovati, přiložiti ruku k dílu a cítili by se při tom právě tak svobodni a šťastni jako my, národní socialisté, poněvadž touto prací pro národ jednáme a působíme v souladu se svou podstatou, se svým vlastním druhem a svým nejpravlastnějším smýšlením.

Svobody „k čemu", svobody k tvůrčí činnosti ve smyslu národního socialismu nepotřebujeme u nás teprve žádati, neboť tato svoboda je zde! Jestliže přes to zazní u nás někde volání po svobodě, pak může vycházeti jen od lidí, kteří chtějí jednati přiměřeně té podstatě, jež není v souladu s podstatou našeho národního společenství, nýbrž jí odporuje.

To, po čem volají, není svoboda k tvořivé spolupráci. nýbrž k ničivé protipráci.

To, po čem volají, není svoboda osobnosti, nýbrž svoboda zvrácená, svoboda, kterou nazýváme svobodou rýpalů

a lidí, kteří pěstují a budou vždy pěstovati kritiku pro kritiku.

Takovou svobodu, svobodu k ničivé kritice, která strhává vše v bláto, nechceme ovšem dát, nýbrž jen svobodu skutečnou! Svobodu tvůrčí, sloužící pospolitosti! A tuto svobodu si může vzíti každý! Čím více milujeme svůj německý národ a čím nesobečtěji mu chceme sloužiti, tím více je našemu konání otevřena brána svobody! Pro nás platí ona slova, která nám jako nic jiného ujasňují smysl svobody pravé, svobody skutečné: „Míra lásky k vlasti jest mírou svobody."

Podívejme se pravdě do očí a pobořme v oblasti ducha bůžky minulých dob! V životě pospolitosti národů není individuální svobody! V sociálním životě národů nebylo nikdy svobody individua. A nemůže býti svobody individua, poněvadž není individua, které existuje samo pro sebe!

Oni národové, u nichž se dnes nejvíce mluví o svobodě, mají z ní nejméně. Nenazývají snad „tiskovou svobodu" jednou z největších svobod liberálního věku? A přece ve skutečnosti je tato t. zv. tisková svoboda, která je nám vychvalována jako jeden z nejposvátnějších statků lidstva, jednou z nejnestoudnějších frází, jakou si kdy vymyslil lidský mozek. Dokázal jsem, že od vzniku tisku až po naše dny neexistovala nikde a nikdy nějaká svoboda tisku, že tam, kde byla nejhlasitěji vychvalována, byla nejubožejší, že tisková svoboda je jedním z nejrafinovanějších pojmových padělků. Vývěsní štít pro prostoduché, fantom, který neexistuje ve světě skutečnosti!

Tak jako je tomu s tiskovou svobodou, je tomu také se svobodou individualistickou ve všech oblastech života a také ve výchově! Neexistuje leda jako fráze, aby klamala lidi, aby pod praporem svobody zvěčnili pouta svého ujařmení.

Není svobody individua, je jen svoboda lidu, národů, ras, poněvadž tyto celky jsou jediné věcné a dějinné skutečnosti, v nichž se rozvíjí život jednotlivce. Není svobody individua, je jen svoboda lidu, jíž jsou individua účastna, poněvadž jsou jeho členy!

To je jediný pravdivý pojem svobody, jejž pochopiti nás učí národní socialismus v souladu se zákony přírody!

Mohl bych libovolně pokračovati v široké a jasné perspektivě, kterou národně-socialistické myšlení otvírá našemu duchovnímu zraku. Je to vskutku kouzelná formule, která nám otvírá svět nových hodnot, je to kouzelná věta „Sézame, otevři se!“, která nám uvolňuje pohled do říše národně-socialistické myšlenky a její tvůrčí síly.

ZÁKLADY VÝBĚRU.

V hlubině národně-socialistické myšlenky jasnost a soulad překonávají duchovní zmatek ve všech oblastech. V ní se spojují pospolitost a osobnost v svobodě i vázanosti. Všude v praktickém okruhu působnosti národního socialismu setkáváme se proto s obsáhlou jednotou této myšlenky jako s podivuhodným organickým řešením.

V liberalistickém systému individualistická svoboda vytvořila třídu, která tuto společnost na konec zničí!

Národně-socialistická pospolitost vytváří naproti tomu osobnost! Osobnost nikoli z libovůle, sobectví a samolibosti, nýbrž osobnost pro pospolitost, osobnost, která slouží pospolitosti. Tato vzájemně působící jednota, v níž pospolitost je nositelem osobnosti proto, aby osobnost opět pracovala pro pospolitost, to je největší tvůrčí tajemství národního socialismu. Z něho se rodí všechna velikost nové doby.

U kolébky Třetí říše stála moc osobnosti vedle síly pospolitosti. Ne v bohatství a lesku, nýbrž jako neznámý a bezejmenný vystoupil Vůdce z lůna lidu v čelo národa. Z jednoty lidu a Vůdce, ze souladu jejich myšlení a cítění, ze stejnozvukosti jejich srdcí vyrostla ona harmonie sil, která činí dnes možným to, co se zdá nemožným, a dává velikosti vyrůsti v čin. Z této vnitřní jednoty a spojitosti s lidem čerpá Vůdce sílu k svým rozhodnutím a lid pak důvěřivou odvahu, aby se za něho postavil jako jeden muž.

Lid a Vůdce, to je ona pólová jednota pospolitosti a osobnosti, vzájemně působící životodárná síla. Vůdce vytvořil národně-socialistickou národní pospolitost, aby z ní a pro ni rozvíjel nové a nové hodnoty osobnosti. Neboť to, co znamená Vůdci pospolitost, znamená mu také osobnost. Zdůrazňuje to opět a opět ve svých projevech a spisech.

„Lidská pospolitost — praví — jeví se jen tehdy dobře organisovanou, jestliže co nejochotněji usnadňuje tvůrčím silám jejich práci a používá jí užitečně pro celek. Národně-socialistický světový názor nestaví na myšlence většiny, nýbrž na myšlence osobnosti!“ Této Vůdcově zásadě odpovídá jeho praktické ocenění hodnoty osobnosti. Hledá osobnosti, genie, mezi lidem, takřka s lucernou. Je osvěd-

čenou zásadou Vůdcovou, zasvěcencům dobře známou, že nikdy, za žádných okolností, nebyl vytvořen úřad, dokud není nalezena osobnost, která jej může zastávati.

Ne parlamentní demokracie — jak drze tvrdí ti, kdož nás kritisují —, nýbrž naopak národně-socialistický vůdcovský stát je půda, na níž se daří osobnosti. Parlamentní demokracie — tak praví Vůdce — je výběr slabých, kteří jsou pohodlní davu. Tam, kde je moc v rukou počtu a většiny, tam závist a malicherné myšlení budou vždy omezovati vzestup osobnosti. Jen autoritativní lidový režim jako je náš, jehož vedení je určováno shora, může vynésti genie na povrch a unésti je.

Mluviti o protikladu mezi osobností a pospolitostí v národně-socialistickém hnutí, je hrubý vtip. Jak by Vůdcova osobnost byla mohla vytvořiti národně-socialistické hnutí, kdyby bylo osobnosti nepřátelské? Národní socialismus sám není konec konců nic jiného než geniálně promyšlený systém výběru osobností. Je to cílevědomé provedení zásady sociálního výběru lidí k výstavbě nového národního lidového vedení, jak je dnes vidíme před sebou v nejmohutnější organisaci všech dob, v národně-socialistické straně.

NEJLEPŠÍ STÁTNÍ FORMA.

Již Plato píše ve svých „Zákonech“, že nejgeniálnější a nejpokrokovější ústavou je ta, v níž se podaří přivésti masy k tomu, aby se dobrovolně podřídily, a moudré z jejich středu k tomu, aby vedli.

„Nejlepší státní vedení a státní forma jsou — praví Vůdce

— ty, které s přirozenou jistotou přivádějí nejlepší hlavy národní pospolitosti k vůdcovskému významu a vlivu."

Takovou ústavu, takovou jedinečnou politickou životní formu dal Vůdce německému lidu!

Organisací tohoto politického výběru vůdců našeho lidu je národně-socialistická strana! Ona sama — výsledek výběrového procesu uskutečněného bojem — dala desetitisícům soukmenovců ze všech povolání a vrstev politickou odpovědnost a tím vytvořila pro desetitisíce Němců možnost, aby na základě politického osvědčení nastoupili na vůdčí místa Říše. Přivedla zemědělské dělníky od pluhu, zámečníky od soustruhu, baliče od nákladní rampy a zedníky ze stavby a postavila je v lidu na ta místa, pro která byli zrozeni. V ní je organisována německá mládež, ona se stará o to, aby každý mladý Němec stál tam, kam patří — podle síly své víry, podle velikosti svého ducha a podle síly své vůle. To je rytmus neustále se obnovujících sil národa vedoucí nepřetržitě vzhůru síly, které nutně posilují vůdcovskou a výkonnou úroveň pospolitosti.

A tážeme-li se, zda toto národně-politicky geniální dílo je vázáno na osobnost svého tvůrce, tážeme-li se, spočívá-li toto dílo jen na jednom páru očí, pak najdeme v základu národně-socialistické strany také záruku zajištěné budoucnosti národa. Neboť Vůdce vybudoval svou stranu jako stranu německého lidu tak, aby nesla v sobě též síly k svému dalšímu vedení a aby tyto síly sama ze sebe rozvíjela. Je vybudována na neochvějných zásadách vůdcovského sledu, který spojuje nerozlučně pro všechny časy vedení s životem národa.

Je to smělý a mohutný pokus vyrvati osud lidu a jeho

vedení slepé hře náhody a vésti je s rozumem na bezpečné cesty! Něco takového tu ještě nebylo! A nemohlo také být, neboť ještě nikdy nebylo v dějinách režimu, v němž autorita osobnosti a vůle lidu ji následovati byly tak velké a tak jednotné jako u nás. Většina věcí, které jsou považovány za veliké a jedinečné, byly tu již jednou v životě lidí. Avšak to, co se zde děje, děje se skutečně po prvé!

Je proto snad příliš odvážné, řeknu-li, že s národně-socialistickou myšlenkou vstoupila do historie jedna z největších tvůrčích zásad ducha? Je to opravdu velký tvůrčí čin, neboť řeší na národním a sociálním poli pro německý lid problémy, o jejichž řešení se marně zápasilo po staletí.

SOCIÁLNÍ PROBLÉM.

V organické myšlence o vývoji osobnosti z pospolitosti je uzavřeno také řešení sociálního problému.

Lidé nejsou od přírody stejní, nýbrž nestejní. Vytvořiti soulad ne mezi rovnými, nýbrž mezi nerovnými, to je vlastní problém! Národní socialismus nepapouškuje směšnou utopii o rovnosti lidí, nýbrž vytvořil pro každého soukmenovce stejné možnosti vzestupu a stejné možnosti úspěchu. Tím našel přirozenou, poněvadž jedině možnou harmonii zájmů mezi nerovnými lidmi. Vyhlásil socalismus ne těch, kdož nic nedovedou, nýbrž socialismus výkonu. Tento socialismus, který dává každému soukmenovci, ať je kdokoli a přichází odkudkoli, stejnou možnost vzestupu, je nejduchaplnější a nejvyšší formou socialistického života vůbec, poněvadž z něho může národ vždy znovu a znovu rozvíjeti síly k novému rozkvětu.

Zná historie velkolepější a mohutnější pokus o zvládnutí osudu a života národa? Nad touto myšlenkou neustále se obnovující síly se vznáší dech nesmrtelnosti. V roce 1807 napsal Neidhard von Gneisenau: „Jaké nekonečné síly dřímají v lůně národa nerozvity a nevyužity! V hrudi tisíců a tisíců lidí je uzavřen velký genius, jehož vzpínající se křídla jsou ochromována poměry. Zatím co říše zaniká ve své slabosti a hanbě, jde snad v nejubožejší vesnici césar za pluhem a Epaminondas se živí spoře z výtěžku práce svých rukou."

To, co viděl Gneisenau před sebou jako ve snu, stalo se dnes v našem lidu živou skutečností. Rčení o maršálské holi v torbě, které bylo vysloveno před sto lety, bylo uplatněno v národně-socialistickém Německu. Výtvor beztřídního státu, v němž stejná zásada výkonu platí pro všechny, dal po prvé slovu „socialismus" praktický obsah životní síly a v něm došla svého naplnění socialistická touha století.

„Největším štěstím dětí této země je jen osobnost," praví Goethe. Probuditi toto vědomí osobnosti ve všech soukmenovcích, to je cíl národního socialismu. V tom tkví — věřím — nejhlubší a poslední smysl toho, co chce národní socialismus dáti německému lidu.

Po zběžném výkladu myšlenky, kterou Vůdce daroval německému lidu, prosím, abyste nikdy nezapomínali, že její praktické uskutečnění závisí v tom, jak dalece ji chápeme v jejím pravém významu a jak dalece ji uskutečňujeme podle vůle jejího tvůrce. Neboť jen tou měrou, jak ho budeme následovati, dosáhneme svého cíle. Proto nám musí vždy býti jasno, že soustava, jejíž nejvyšší zásadou je výběr osobnosti podle výkonu, nesmí dělati ústupky ne-

schopnosti. Tak jako na jedné straně stavíme v čelo pospolitost a blaho celku, tak na druhé straně nesmíme trpěti, aby zásada osobnosti, která je nositelkou pospolitosti, byla popírána neschopnými, kteří trpí komplexem závisti. To by byl návrat k individualistickému myšlení, který národní socialismus nemůže nikdy strpěti.

Abych vyloučil veškeru možnost nedorozumění, rád bych dodal toto: „K osobnosti nepatří jen umění, nýbrž také charakter!" Charakter je jejím bezpodmínečným předpokladem a více než kdy jindy platí pro naši dnešní dobu slova Fichteova: „Míti charakter a býti Němcem je jedno a totéž."

Pokusil jsem se podati obraz tvůrčí síly národně-socialistické myšlenky a velikosti duchovní perspektivy, která leží před námi. Kráčíme přes práh nového věku! Je to krok k novému stupni lidského poznání!

Úkoly ducha, které z toho vyrůstají naší generaci, jsou obrovské. V žádném údobí německých dějin jistě nebyly větší a mohutnější než dnes. Provedli jsme myšlenkovou revoluci a položení nových základů myšlení je pevným bodem Archimedovým, který nám umožňuje, abychom pohnuli světem individualismu a liberalismu v jeho stěžejích.

Individualistické myšlení skončilo v pesimismu a v proroctví o zániku západního světa (Spengler „Untergang des Abendlandes"). Myšlení, které si uvědomuje pospolitost, a národně-socialistické jednání otvírají však brány k nové epoše sociálního vzestupu, k novému rozkvětu západní kultury!

Je to více než renaissance! Není to návrat do starého, nýbrž *most k novému světu!*

ŘÍŠSKÝ TISKOVÝ ŠÉF DR. OTTO DIETRICH

se narodil 31. srpna 1897 v Essenu (Poruří). Jako 17letý student narukoval v r. 1914 a byl až do r. 1918 nepřetržitě na západní frontě. Jako poručík vrátil se domů s Železným křížem I. třídy v listopadu 1918. Maturitu skládal v r. 1917 v Gentu, mezi dvěma bitvami. Po válce studoval ve Freiburgu, ve Frankfurtu nad Mohanem a v Mnichově (München) státní vědy a filosofii. V roce 1921 byl promován na doktora politických věd (doctor rerum politicarum). Doktorské zkoušky skládal s vyznamenáním (magna cum laude). Po přechodném období, které ztrávil v různých podnicích vestfálské průmyslové oblasti, dosáhl konečně cíle, za kterým šel od počátku: státi se novinářem. Stal se hospodářským redaktorem essenského listu „Essener Allgemeine Zeitung", později přesídlil do Mnichova jako hospodářský redaktor listu „München-Augsburger Abendzeitung" a stal se zároveň zástupcem několika velkých německých listů v Mnichově.

Jako člen nacionálně-socialistické strany byl již v roce 1928 v těsných stycích s říšským vedením strany a podporoval její tiskovou práci. Na jaře r. 1931 se stal zástupcem šéfredaktora essenské „Nationalzeitung", avšak již v čer-

venci téhož roku byl odvolán Vůdcem a pověřen vedením nově založené říšské tiskové ústředny nacionálně-socialistické strany. Jeho úkol: říditi všechny tiskové orgány strany po stránce politické a obstarávati zároveň spojení strany s tiskem vůbec přinesl s sebou také četné úkoly publicistické, které velmi brzy učinily Dietrichovo jméno známým doma i za hranicemi. Jako tiskový šéf patří dr. Otto Dietrich od r. 1931 k nejužšímu Vůdcovu štábu a provází jej na všech jeho cestách.

Říšský vedoucí dr. Otto Dietrich je skupinovým vůdcem SS (SS — Gruppenführer), místopředsedou říšské tiskové komory a členem německého říšského sněmu.

»NA OKRAJ NOVÉ DOBY«

Č. 7.

ŘÍŠSKÝ TISKOVÝ ŠÉF

DR OTTO DIETRICH

REVOLUCE MYŠLENÍ

S PŘEDMLUVOU

DOC. DR. JOSEFA KLIMENTA

Přeložila Růžena Kadlecová

II. VYDÁNÍ

VYDALO V ROCE 1940

NAKLADATELSTVÍ »ORBIS« PRAHA XII

VYTIŠTĚNO

PÍSMEM RONALDSON

KNIHTISKÁRNA »ORBIS« PRAHA XII